

บทที่ 4

กรณีบ้านโนนหินและโรงเรียนบ้านโนนหิน

4.1 บ้านโนนหิน

ประวัติความเป็นมา บ้านโนนหินตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2508 เดิมหมู่บ้าน
นี้ตั้งอยู่บริเวณทรางบล่มห่างจากที่ตั้งในปัจจุบันไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประ
มาณ 2 กิโลเมตร สาเหตุที่หมู่บ้านนี้ย้ายขึ้นมาเนื่องจากทางราชการสร้าง
เขื่อนอบลรัตน์ ทำให้น้ำท่วมบ้านพักอาศัยและที่ทำกิน ประชาชนจึงอพยพไปทำ
มาหากินในที่อื่น เช่น อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน เป็นต้น
ส่วนชาวบ้านกลุ่มหนึ่งซึ่งมีไร่นาอยู่บริเวณหลัง น้ำท่วมไม่ถึง ก็พากันอพยพมา
ตั้งบ้านเรือนในที่นี้หลายราย ซึ่งก่อนหน้านั้นเคยใช้ในการเลี้ยงสัตว์

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2508 ทางราชการได้จัดสรรที่ดินในสาธารณะ
ดังกล่าวจำนวน 80 แปลง แปลงละประมาณ 1-2 งาน พร้อมกับวางแผนผัง
จัดถนนภายในหมู่บ้าน ดังที่ปรากฏในแผนที่ของหมู่บ้านโนนหิน

หมู่บ้านแห่งนี้เดิมชื่อบ้านหนองแซง ซึ่งเป็นชื่อหมู่บ้านดั้งเดิม ต่อ
มานายอำเภอมาตรวจราชการและเห็นว่าชื่อดังกล่าวไม่เป็นสิริมงคล จึงได้
เปลี่ยนชื่อใหม่ตามลักษณะภูมิประเทศที่ตั้งบนเนินสูง และมีหินสีดำแล่งโผล่ขึ้น
มาจากพื้นดินมากมายว่า "บ้านโนนหิน"

ที่ตั้งและอาณาเขต บ้านโนนหินตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลหนองโนมีระยะทาง
ทางจรัญจวนจังหวัดขอนแก่นประมาณ 77 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ จดบ้านโนนหินนา ตำบลหนองโน

ทิศใต้ จดบ้านโนนสูง ตำบลลูกน้ำใส

ทิศตะวันออก จดลำน้ำพอง

ทิศตะวันตก จดบ้านหนองกงศรี ตำบลหนองกงศรี

ประชากร มีประชากรทั้งหมด 765 คน เป็นชาย 390 คน หญิง
375 คน

การปกครอง บ้านโนนหินมี 131 ครัวเรือน มีนายพัน นวลแสง เป็น
ผู้ใหญ่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้าน 2 คน แบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่ ตาม

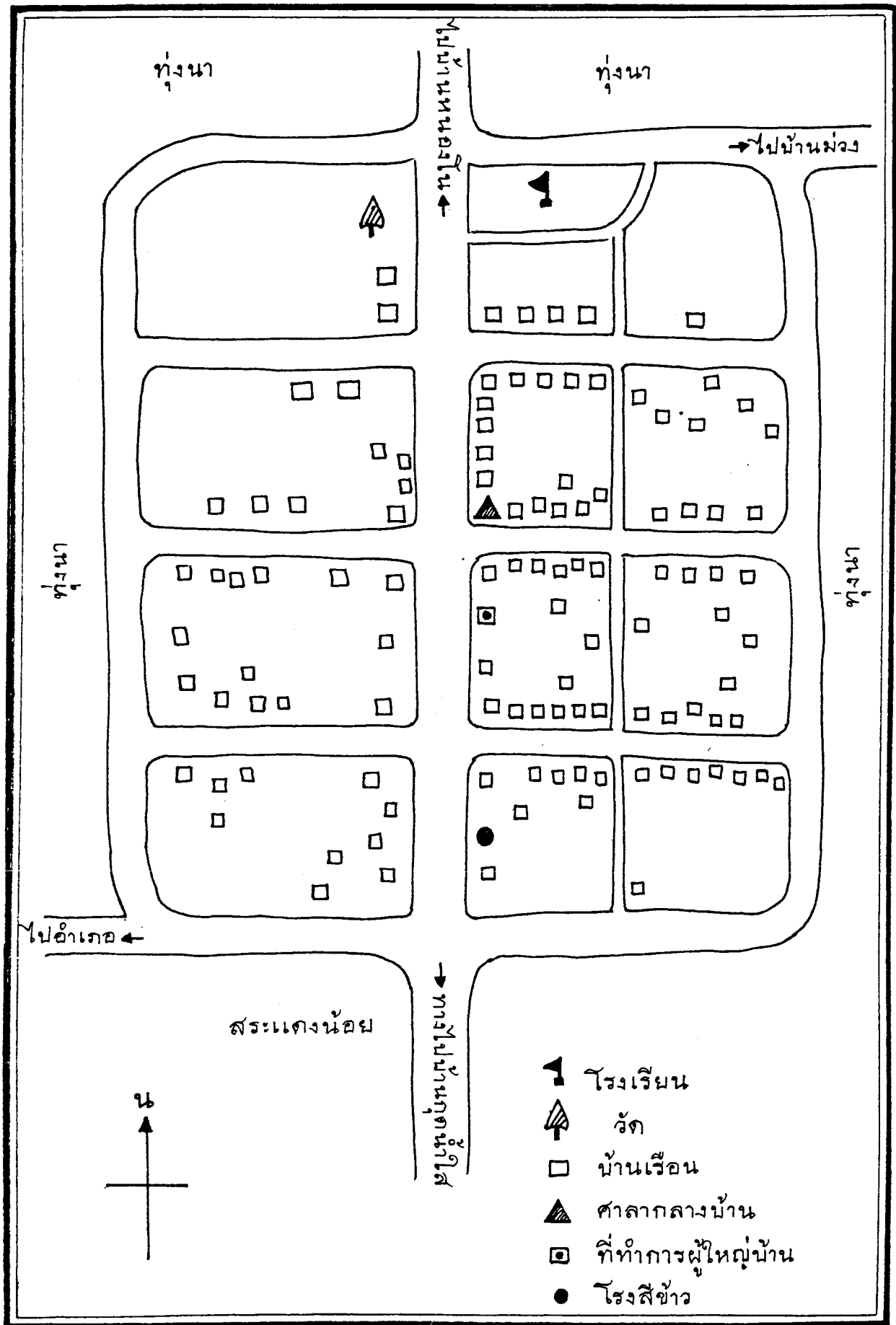
ลักษณะที่ตั้งในแผ่นดินของหมู่บ้าน ทุกคุ้มจะมีหัวหน้าและรองหัวหน้า ทำหน้าที่
ประสานงานต่าง ๆ ระหว่างคุ้มตนกับผู้ใหญ่บ้าน โดยทั่วไปประชาชนรักความ
สงบ ไม่มีอันธพาล จึงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ด้านศาสนา ประชาชนทุกคนนับถือศาสนาพุทธ มีวัด 1 แห่ง กุฏิ 2
หลัง ศาลาการเปรียญ 1 หลัง (ยังสร้างไม่เสร็จ) มีภิกษุ 1 รูป สามเณร 2
รูป ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องโชคลาง และไสยศาสตร์ มีการประกอบพิธี
กรรมทางศาสนา และพราหมณ์ เช่น พิธีบายศรีสู่ขวัญ พิธีเลี้ยงผีปู่ตา
พิธีไล่ผี เป็นต้น

สำหรับขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่สืบทอดกันมา ได้แก่ การลงแขก
นวดข้าว สร้างบ้าน วันสงกรานต์ ขวชนาค ขึ้นบ้านใหม่ บุญข้าวสาร บุญบ้อง
ไฟ บุญเวสาลฯ ซึ่งประเพณีบางอย่างจะกระทำเป็นประจำทุกปี ชาวบ้าน
มีความพร้อมเพรียง ชาวปลาอคมสมบูรณ์ เช่น บุญเวส บุญกิน บุญบ้องไฟ

ด้านเศรษฐกิจ อาชีพหลักของชาวบ้านโนนหินคือ การเกษตร ได้แก่
การทำนา ทำไร่ และการเลี้ยงสัตว์ อาชีพรอง คือ การประมง ในบางฤดู
กาลมีชาวบ้านบางส่วนอพยพไปทำงานรับจ้างตัดอ้อยจังหวัดกาญจนบุรี โดยมี
รถรับส่ง หรือไปทำงานก่อสร้าง รับจ้างทกรังเทพฯ ฉะนั้นหลังฤดูเก็บเกี่ยว
(ประมาณเดือนธันวาคม ถึง เมษายน) หรือบางปีที่ฝนแล้ง ชาวบ้านส่วนมาก
โดยเฉพาะหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ช่วยทำงานจะไปทำงานที่อื่น สภาพหมู่บ้านจึงค่อนข้าง
เงียบเหงา มีแต่คนสูงอายุกับเด็ก

ด้านสาธารณูปโภค ในปี 2529 สภาตำบลหนองโนมีมติให้นำเงินงบประมาณโครงการ กสช. ส่วนหนึ่งมาสร้างอ่างเก็บน้ำฝนขนาดใหญ่ ทำให้
ชาวบ้านโนนหินมีอ่างเก็บน้ำทั่วครัวเรือน โดยรอบครัวใหญ่ได้รับจัดสรร 2
ใบ ครอบครัวเล็ก 1 ใบ รวมทั้งสิ้น 210 ใบ นอกจากนั้นยังมีบ่อน้ำ 1 บ่อ
(พอถึงฤดูแล้งจะแห้งหมด) และมีหนองน้ำสาธารณะอีก 2 แห่ง ส่วนบ่อบาดาล
นั้นทางราชการ โดยกรมอนามัยและกรมทรัพยากรธรณีเคยมาขุดเจาะ
2-3 ครั้ง แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากใต้พื้นดินมีหินสีดำลงและระดับน้ำ
ใต้ดินน้อยลึกมาก สำหรับเรื่องไฟฟ้า ได้เริ่มติดตั้งและใช้ไฟฟ้าเมื่อปี พ.ศ.
2528 ปัจจุบันมีผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 122 ครอบครัว นอกจากนั้นภายในหมู่บ้านยังมี
ร้านค้าจำนวน 5 ร้าน

แผนภาพที่ 8 แผนที่บ้านโนนหิน หมู่ที่ 6 ตำบลหนองโน จังหวัดขอนแก่น

ด้านสาธารณสุข พ.ศ. 2526 ได้จัดตั้งอาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และคู่มือชาวสาธารณสุข (คสส.) เพื่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขรวมทั้งได้จัดตั้งกองหน้าประจำหมู่บ้านแล้วเปิดให้ประชาชนถือหนังสือ 25 บาท แต่ปัจจุบันโครงการกองหน้าประจำหมู่บ้านได้ล้มเลิกเนื่องจากขาดทำเลที่ตั้งและขาดเงินการ

ด้านการศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษาประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีครูทั้งสิ้น 6 คน กรรมการศึกษาที่เป็นชาวบ้านซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจำนวน 15 คน นับตั้งแต่ตั้งหมู่บ้านมาทุกปีศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาจำนวน 10 คน ปัจจุบันไม่มีผู้กำลังศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าประถมศึกษาเลย

ด้านการคมนาคม มีถนนลูกรังเชื่อมต่อยาวหมู่บ้านและอำเภอตลอดจนมีรถประจำทางแล่นเข้าจังหวัดขอนแก่นผ่านหมู่บ้านวันละ 1 รอบ

ทางด้านการพัฒนาหมู่บ้าน ในปีที่ผ่านมา มีเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล ทัศนากร มาให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ เช่น เกษตรตำบลจะช่วยเหลือและให้ความรู้แก่กลุ่มเกษตรกรทำนาปรัง และปลูกกล้วยเหลือง นอกจากนั้นยังได้นำปุ๋ย พันธ์ข้าว กล้วยเหลือง เครื่องสูบน้ำ และน้ำมัน มาให้บริการในลักษณะเป็นทุนหมุนเวียน ส่วนพัฒนากรมาให้ความรู้ด้านการพัฒนาชุมชน โดยจัดอบรมกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มโภชนาการ ตลอดจนให้เงินทุนบางส่วนมาจัดทำอาหารเสริมเลี้ยงเด็กเป็นครั้งคราว ส่วนการรวมกลุ่มอื่นๆ เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน โรงเรียนวัดนั้น ยังไม่ได้จัดทำ เนื่องจากมีชาวบ้านบางส่วน เช่น หญิงสาว กลุ่มคนทำงาน มักไปทำงานต่างจังหวัดในฤดูกาลห่างจากการทำนาหรือปีที่เกิดความแห้งแล้ง กอปรกับชาวบ้านอีกส่วนหนึ่งประกอบอาชีพหาปลาขาย ต้องอยู่เรือนแพและจะกลับมาบ้านเรือนบางเวลา จึงส่งผลให้ไม่มีพลังพอที่จะรวมกลุ่มกันได้

4.2 โรงเรียนบ้านโนนหิน

4.2.1 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านโนนหิน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 77 กิโลเมตร เดิมโรงเรียนตั้งอยู่บริเวณบ้านหนองแซง ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 ทางราชการจะสร้างเขื่อนอุบลรัตน์ จึงให้ชาวบ้านอพยพหนีภัยน้ำท่วมและรื้อถอนโรงเรียนไปตั้งอยู่ในบริเวณทรายสูง ซึ่งอยู่ห่างจากบริเวณเดิมไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 2 กิโลเมตร

ระยะเริ่มแรกโรงเรียนเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 มีครูสอน 3 คน และมีอาคารเรียนซึ่งสร้างด้วยไม้ขนาด 2 ห้องเรียน จำนวน 1 หลัง

ในปี พ.ศ. 2523 คณะครูมีความเห็นว่าห้องเรียนหมดอยู่เดิมคับแคบ และแออัดมาก จึงได้ของบประมาณจากทางราชการมาสร้างอาคารเรียนเพิ่มอีก 1 หลัง ขนาด 3 ห้องเรียน แบบ ป.1ฉ มีลักษณะใต้ถุนโล่ง

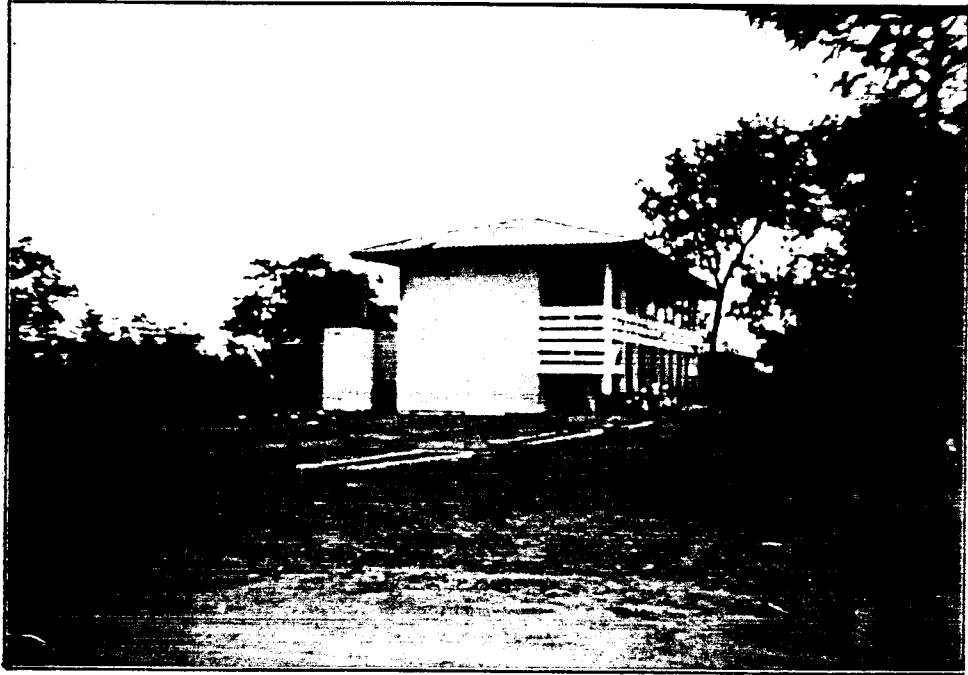
และในปี พ.ศ. 2524 โรงเรียนขยายชั้นเรียนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ต่อมาปี พ.ศ. 2525 คณะครูจึงได้ของบประมาณจากทางราชการมาต่อเติมอาคารเรียนชั้นล่างของอาคารแบบ ป.1ฉ จำนวน 3 ห้องเรียน

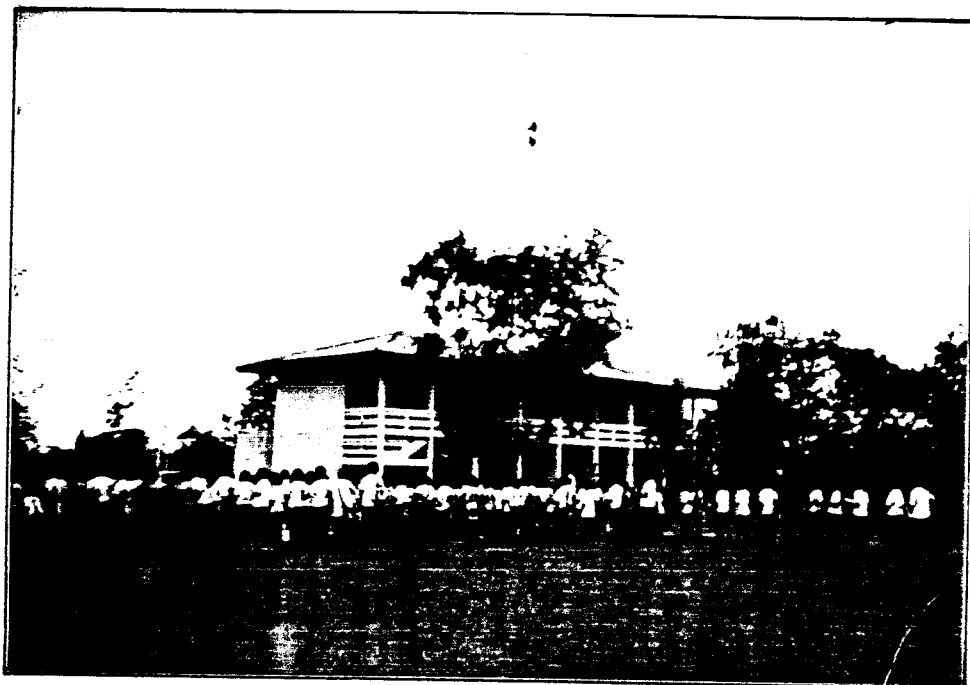
ในปี พ.ศ. 2531 ได้รื้อถอนอาคารเรียนหลังเก่าที่สร้างด้วยไม้ แล้วของบประมาณจากทางราชการสร้างอาคารอเนกประสงค์ จำนวน 1 หลัง

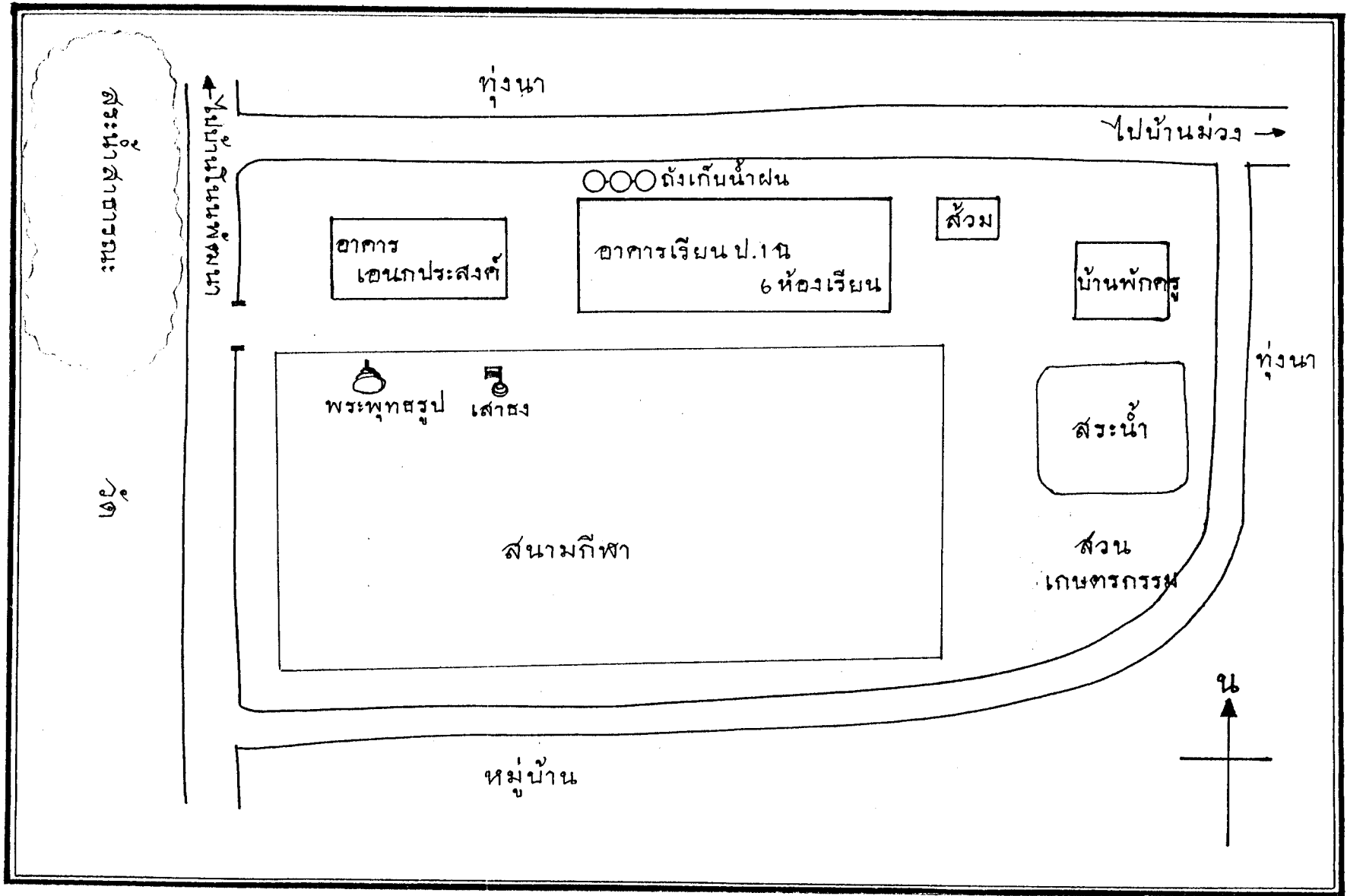
ปัจจุบันโรงเรียนบ้านโนนหิน มีอาคารเรียนถาวร 1 หลัง อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง บ้านพักครู 1 หลัง เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 129 คน ครู อาจารย์ 6 คน

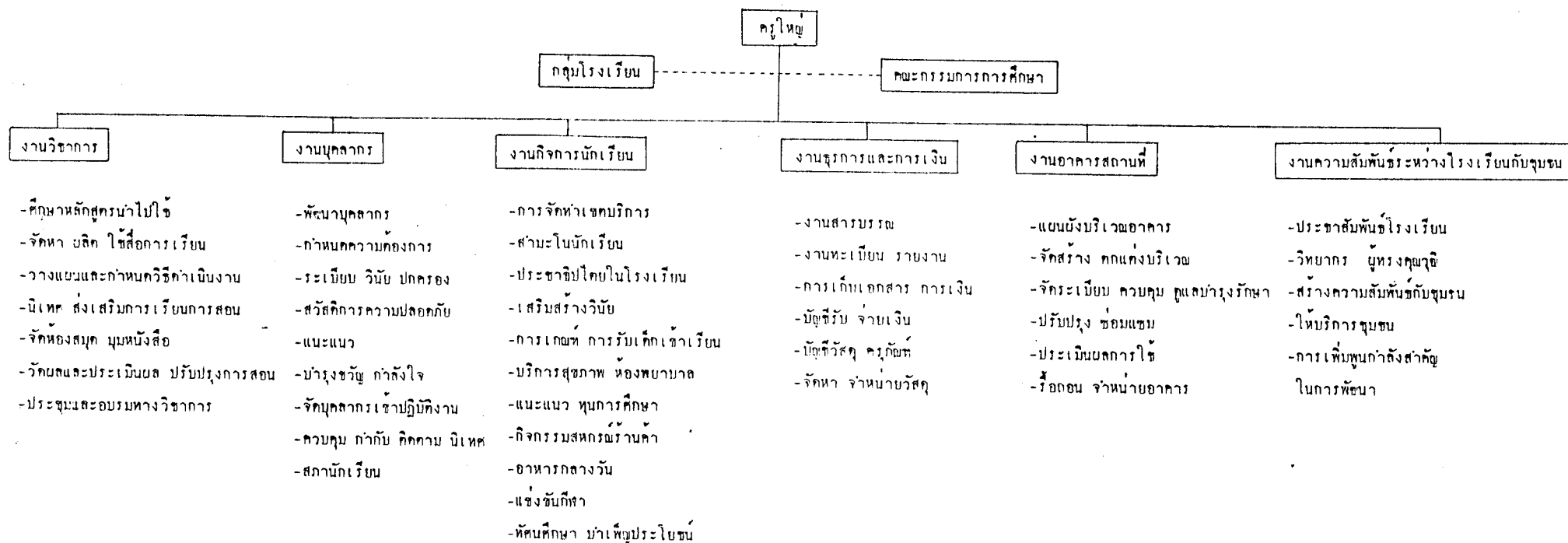
ด้านการบริหารโรงเรียน โรงเรียนบ้านโนนหินแบ่งงานออกเป็น 6 งาน โดยแต่ละงานมีรายละเอียดแตกต่างกัน ดังแสดงในแผนภูมิที่ 7 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียน ในปีการศึกษา 2531

สภาพทั่วไปของโรงเรียนบ้านโนนหิน

แผนภาพที่ 10 การบริหารโรงเรียนบ้านโนนหิน

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียน ในปีการศึกษา 2531

-จำนวนห้องเรียนและนักเรียน

ตารางที่ 3 จำนวนห้องเรียน นักเรียนและอัตราการตกซ้ำชั้น
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนหิน ปีการศึกษา 2531

ชั้น เรียน	จำนวน ห้อง	จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2531			
		จำนวนนักเรียน			ซ้ำชั้น (%)
		ชาย	หญิง	รวม	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	1	11	4	15	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	1	14	16	30	3.33
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	1	11	6	17	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	1	7	9	16	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	1	11	11	22	4.55
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	1	12	16	28	17.86
รวม	6	66	62	128	5.47

-อัตรากำลังครู

ตารางที่ 4 จำนวน ตำแหน่งและวุฒิทางการศึกษาของครู
โรงเรียนบ้านโนนหิน ปีการศึกษา 2531

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ระดับ	วุฒิทางการศึกษา
1	นายรัตน์	ครูใหญ่	6	ป.กศ.
2	นายสมัย	อาจารย์ 1	5	พม.
3	นายสำเนียง	อาจารย์ 1	3	พม.
4	นายบุญรักษ์	อาจารย์ 1	4	ศษ.บ.
5	นางมลฤดี	อาจารย์ 1	3	ปวช.
6	นายเสวธธา	อาจารย์ 1	3	คช.

-สิ่งก่อสร้าง

ตารางที่ 5 จำนวนสิ่งก่อสร้างของโรงเรียนบ้านโนนหิน
ปีการศึกษา 2531

ประเภท	จำนวน	หมายเหตุ
อาคารเรียนถาวร	1	6 ห้องเรียน
อาคารอเนกประสงค์	1	
บ้านพักครู	1	
ส่วนรวม	1	4 หอ
ถังเก็บน้ำฝน	3	

4.3 กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

4.3.1 กระบวนการเรียนการสอน

4.3.1.1 การจัดระบบการเรียนการสอน

โรงเรียนบ้านโนนหิน มีการจัดระบบการเรียนการสอน 2 รูปแบบคือ
 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ครูประจำชั้นสอนหลักกลุ่มประสบการณ์
 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ครูสอนประจำแต่ละกลุ่มประสบการณ์
 ดังแสดงในตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความรับผิดชอบในการสอนของครู โรงเรียนบ้านโนนหิน
ปีการศึกษา 2531

ชั้นประถมศึกษาปีที่	ครูประจำชั้น	รับผิดชอบสอน	เวลาสอน/สัปดาห์
1	มลฤดี	ทุกกลุ่มประสบการณ์	25 ชั่วโมง
2	สำเนียง	ทุกกลุ่มประสบการณ์	25 ชั่วโมง
3	รัตน	ทุกกลุ่มประสบการณ์	25 ชั่วโมง
4	สมัย	ทุกกลุ่มประสบการณ์	25 ชั่วโมง
5	บุญรักษ์	ภาษาไทย สลน. และภาษาอังกฤษ	30 ชั่วโมง
6	เสรษฐา	สปช. คณิตศาสตร์ และ กพอ.	30 ชั่วโมง

จากตารางดังกล่าวจะเห็นว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 จะสอนประจำห้องเรียน ทำหน้าที่สอนกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ อบรมความประพฤตินักเรียน จัดทำบัญชีเรียกชื่อนักเรียน จัดทำสมุดประจำตัวนักเรียน จัดทำสมุดประจำชั้น และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากครูใหญ่ เช่น อาจารย์มลฤดี รับผิดชอบงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อาจารย์สำเนียง ทำหน้าที่การเงินโรงเรียน อาจารย์สมัย รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน สำหรับอาจารย์รัตนนั้น ต้องทำหน้าที่ทั้งผู้บริหารโรงเรียน และครูสอน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีครูสอน 2 คน รับผิดชอบสอนแต่ละกลุ่มประสบการณ์ กล่าวคือ อาจารย์บุญรักษ์ รับผิดชอบสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ส่วนอาจารย์เสรษฐา รับผิดชอบกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยจะสอนหมุนเวียนกันไปตลอดทั้งวัน ดังตารางสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ตารางที่ 7 ตารางสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนบ้านโนนหิน
ปีการศึกษา 2531

วัน	เวลา	8.30	9.30	10.30	12.30	13.30	14.30
		9.30	10.30	11.30	13.30	14.30	15.30
จันทร์	ป.5	คณิต	สປช.	อังกฤษ	ไทย	สคณ.	กพอ.
	ป.6	อังกฤษ	ไทย	คณิต	สປช.	กพอ.	กิจกรรม
อังคาร	ป.5	สคณ.	อังกฤษ	คณิต	ไทย	สປช.	กพอ.
	ป.6	คณิต	สປช.	อังกฤษ	กพอ.	ไทย	สคณ.
พุธ	ป.5	สປช.	อังกฤษ	ไทย	คณิต	กพอ.	สคณ.
	ป.6	อังกฤษ	คณิต	สປช.	สคณ.	ไทย	กพอ.
พฤหัสบดี	ป.5	คณิต	ไทย	อังกฤษ	สປช.	กพอ.	ลูกเสือ
	ป.6	ไทย	สປช.	คณิต	อังกฤษ	สคณ.	บวการชาด
ศุกร์	ป.5	สປช.	คณิต	ไทย	อังกฤษ	สคณ.	กิจกรรม
	ป.6	สคณ.	อังกฤษ	คณิต	กพอ.	สປช.	ไทย

นอกจากงานด้านการสอนแล้ว อาจารย์ทั้งสองคนยังต้องปฏิบัติงานอื่นอีก คือ อาจารย์บุญฤทธิ์ ทำหน้าที่วิชาการโรงเรียน วิชาการกลุ่มโรงเรียน อาจารย์เสรษฐา ทำหน้าที่หอสมุดโรงเรียน

4.3.1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การศึกษาครั้งนี้ จะเน้นเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูจำนวน 2 คน ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2531 ถึง วันที่ 5 สิงหาคม 2531 กลุ่มประสบการณ์ละ 10 ชั่วโมง การสังเกตแต่ละครั้งไม่ได้บอกกล่าวให้สอนทราบล่วงหน้า และแต่ละครั้งจะใช้แบบสังเกตพฤติกรรมจากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์พอสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 8 อัตราร้อยละของพฤติกรรมการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านโนนหิน แยกเป็นกลุ่มประสิทธิภาพ

พฤติกรรมการสอน	ไทย	คณิต	สพช.	สสน.	กหอ.	อังกฤษ
ครูเล่าเรื่องประกอบ	5.79	-	6.38	5.71	-	-
ครูอธิบาย	8.69	22.22	21.28	28.58	28.58	17.54
ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ	14.49	8.89	21.28	8.57	28.58	17.54
ครูตรวจสอบความบนกระดาน						
แล้วให้นักเรียนเขียนตาม	7.28	-	21.28	11.43	11.43	12.30
ครูให้เรียนตามแบบเรียน	14.49	22.22	-	-	-	17.54
ครูอ่านให้นักเรียนฟัง	14.49	-	6.38	-	-	17.54
ครูสาธิตให้นักเรียนดู	-	-	-	17.15	-	-
ครูมอบหมายงานให้นักเรียน	14.49	22.22	10.64	8.57	17.14	-
ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด	14.49	22.22	8.51	5.71	5.71	17.54
ครูสรุปเนื้อหาการสอน	5.79	2.23	4.25	8.57	8.57	-
ครูให้นักเรียนสอนกันเอง	-	-	-	5.71	-	-

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่า พฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มประสิทธิภาพต่าง ๆ มีความคล้ายคลึงกันคือ กลุ่มทักษะภาษาไทยครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ อ่านให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนเรียนตามแบบเรียน มอบหมายงานให้ และให้ทำแบบฝึกหัด อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นร้อยละ 14.49 กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ครูอธิบาย ให้นักเรียนเรียนตามแบบเรียน มอบหมายงานให้ และให้ทำแบบฝึกหัด คิดเป็นร้อยละ 22.22 กลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพชีวิตและกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ครูอธิบาย แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนตอบมากที่สุด ส่วนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ครูอธิบายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.58 สำหรับกลุ่มประสิทธิภาพพิเศษ(ภาษาอังกฤษ) ครูตั้งคำถามและให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด คิดเป็นร้อยละ 17.54

ในด้านกาเรียนของนักเรียนนั้น จากการสังเกตควบคู่ไปกับการสอน
ของครู พอสรุปใดคังน

ตารางที่ 9 อัตราร้อยละของพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนหิน
แยกเป็นกลุ่มประสิทธิภาพ

พฤติกรรมการเรียน	ไทย	คณิต	สพช.	สณ.	ภพอ.	อังกฤษ
ฟังครูอธิบาย เล่าเรื่อง	21.74	35.71	28.57	38.46	28.57	17.24
ตอบคำถามครู	21.74	21.43	28.57	15.38	8.57	17.24
ตั้งคำถาม ถามครู	15.22	7.15	8.57	3.85	8.57	3.45
ตั้งคำถาม ถามเพื่อน	-	-	-	-	-	13.79
ตอบคำถามเพื่อน	-	-	-	-	-	13.79
ทำงานตามลำพัง	21.74	35.71	28.57	38.46	28.57	17.24
ลงมือปฏิบัติจริง	-	-	5.72	3.85	25.72	5.18
นักเรียนอ่านออกเสียง						
เป็นกลุ่ม รวบรวมผล	19.56	-	-	-	-	12.07

จากตารางที่ 9 จะเห็นว่า การเรียนทุกกลุ่มประสิทธิภาพ นักเรียนจะมี
พฤติกรรมฟังครูอธิบาย เล่าเรื่อง และทำงานตามลำพังมากที่สุด รองลงมา
ได้แก่ การตอบคำถามครู และตั้งคำถามถามครู

สื่อการเรียนการสอน นับว่ามีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเกิด
ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน สำหรับโรงเรียนบ้านโนนหิน ยังไม่มีห้อง
สื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะ คงเก็บสื่อการสอนไว้ตามห้องเรียน และ
ห้องครูใหญ่ ซึ่งไม่ได้แต่งตั้งครูคนใดคนนโดยเฉพาะ จากการสังเกตการใช้
สื่อการเรียนการสอนในช่วงที่วิจัยสังเกตการสอน พอสรุปใดคังน

ตารางที่ 10 อัตราร้อยละของการใช้สื่อการเรียนการสอน
 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนหิน
 แยกเป็นรายกลุ่มประสบการณ์

ประเภทสื่อการสอน	ไทย	คณิต	สพช.	สสน.	กหอ.	อังกฤษ
หนังสือเรียน	50.00	50.00	-	-	-	35.71
หนังสือแบบฝึกหัด	50.00	50.00	-	-	-	35.71
รูปภาพ แผนภูมิ	-	-	50.00	25.00	40.00	7.15
บัตรคำ บัตรเลข	-	-	-	-	-	21.43
ของจริง หุ่นจำลอง	-	-	16.67	-	20.00	-
วัสดุทำงาน	-	-	-	37.50	40.00	-
แบบทดสอบ	-	-	33.33	-	-	-
อุปกรณ์กีฬา	-	-	-	37.50	-	-

โดยสรุปแล้ว ครูโรงเรียนบ้านโนนหินรับผิดชอบการสอนค่อนข้างหนัก
 คนละประมาณ 25-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยเฉพาะครูสอนชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 5-6 ต้องสอนคนละ 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และคนหนึ่งสอน 2-3 กลุ่ม-
 ประสบการณ์หมุนเวียนสลับกันทุกวัน นอกจากนั้นครูทุกคนต้องทำหน้าที่พิเศษอื่นๆ
 อีก เช่น งานซ่อมรถ งานการเงินและพัสดุ งานสำรวจบรรจุ ฯลฯ ซึ่งงานเหล่านี้
 ครูผู้สอนจะต้องจัดทำ งานบางอย่างจะต้องนำส่งกลุ่มโรงเรียนหรือสำนักงาน
 การประถมศึกษาอำเภอ ครูต้องเสียเวลากับงานในส่วนนี้ค่อนข้างมาก ทั้งใน
 ด้านการจัดทำ เพราะขาดทักษะ ความชำนาญเฉพาะ และการไปรับ-ส่ง ทำให้
 เสียเวลาในการสอนนักเรียน รวมทั้งเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ครูไม่ได้จัดทำบันทึก
 การสอน เตรียมการสอน หรือเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน การวัดและ
 ประเมินผล

4.3.2 การวัดและประเมินผลการเรียน

4.3.2.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนตาม

หลักสูตรประถมศึกษา 2521

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ครูโรงเรียนบ้านโนนหินหงษ์ 6 คน เคยเรียนหรือผ่านการอบรมด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมาแล้ว โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2529 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจัดอบรมครูทุกคนตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน ในการอบรมดังกล่าวประกอบด้วยชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง จำนวน 20 เล่ม ในจำนวนนี้ 6 เล่ม หนึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน ได้แก่

- เล่มที่ 3 แนวเรื่องจำแนกหรือจัดหมวดหมู่
- เล่มที่ 6 ความพร้อมนัยสำคัญใจ
- เล่มที่ 13 คณะครูช่วยกันดู
- เล่มที่ 14 สอบเพื่อสอน
- เล่มที่ 16 เตรียมการสอน
- เล่มที่ 17 ก้าวหน้าโลก

นอกจากนี้ครูทุกคนทราบว่า ตนเองจะต้องจัดทำเอกสาร หลักฐานต่างๆ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน เช่น

- สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (ป.01)
- แบบกรอกคะแนนการประเมินผลประจำปี(ป.02)สมุดประจำชั้น(ป.02-2)
- บัญชีเรียกชื่อนักเรียน (ป.03)
- บันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (ส.ศ.3)

อาจารย์สำเนียง จะต้องจัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนสำหรับนักเรียนที่ขอย้ายโรงเรียนก่อนที่จะจบหลักสูตร(ป.04) และนักเรียนที่จบหลักสูตรประถมศึกษา(ป.05) เพิ่มอีกหน้าหนึ่งด้วย

ส่วนความรู้พื้นฐานทางการวัดและประเมินผลการเรียน จากการพูดคุยและสังเกตการปฏิบัติงาน พบว่า

หลักการวัดและประเมินผลการเรียน ครูมักจะพูดเสมอว่า จากการอบรมมา หลักสูตรต้องการให้ครูสอนไปสอบไป แต่ก็ไม่จัดทำเครื่องมือมาให้ และ

เมื่อสิ้นปีการศึกษาให้สอบปลายปี สำหรับพฤติกรรมที่จะวัดนั้น ครูเข้าใจว่า
ต้องวัดในเนื้อหาที่สอนไป ส่วนพฤติกรรมนอกเหนือจากนี้ เช่น ความซื่อสัตย์
ความมีวินัย ไม่ทราบว่าจะวัดอย่างไร ใช้เครื่องมือชนิดใด

การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียน ในระหว่างการเรียนรู้การสอน
ครูผู้สอนจะคัดเลือกแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบจากหนังสือเรียน หนังสือแบบ
ฝึกหัด หนังสือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ตนเองคิดว่าดี และเมื่อทดสอบ
ปลายภาคเรียนก็จะใช้แบบทดสอบของกลุมโรงเรียน ดังนั้นครูจึงมักไม่สร้าง
เครื่องมือจากเนื้อหาหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ขึ้นใช้เอง ดังเช่นอาจารย์
เสรีธรา ได้กล่าวกับผู้วิจัยว่า "ตั้งแต่ผมเป็นครูมา 2 ปีแล้ว ยังไม่เคยสร้าง
ข้อสอบขึ้นเอง โดยใช้ความรู้ ความสามารถตามที่เราเรียนมา"

อนึ่ง เมื่อทางกลุมโรงเรียนให้ครูผู้สอนแต่ละโรงเรียนสร้างข้อสอบ
วัดผลภาคปฏิบัติเพื่อทดสอบปลายภาคเรียน ก็ปรากฏว่าครูผู้สอนทำการทดสอบ
บางพฤติกรรม และได้พิมพ์หรือเขียนข้อสอบไว้เป็นหลักฐาน

เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียน ครูทุกคนทราบว่า นอกจาก
การสอนแล้ว ตนจะต้องทำหน้าที่วัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยการ
สังเกต ตรวจผลงาน และการทดสอบ แต่ก็ยังไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งนักในเรื่อง
ของข้อจำกัด จุดเด่น จุดด้อย วิธีการใช้เครื่องมือแต่ละชนิดอย่างเหมาะสม
ฉะนั้นจึงสังเกต ตรวจผลงานโดยไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับ
นักเรียนแต่ละคนว่าควรซ่อมเสริมด้านใด ส่วนการทดสอบนั้น คณะครูมีความคุ้น
เคยและชอบการทดสอบด้วยแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ

การนำผลการวัดและประเมินการเรียนไปใช้ คณะครูยอมรับว่า
คะแนนหรือข้อมูลที่ได้จากการตรวจผลงาน การสังเกต การสนทนาพูดคุย
ได้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย เช่น จากการ
ตรวจแบบฝึกหัด จะรู้ทันทีว่านักเรียนคนไหนเข้าใจ คนไหนไม่เข้าใจ แต่ก็ไม่
สามารถสอนซ่อมเสริมได้ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น นักเรียนคนที่
เรียนอ่อนส่วนมากมักจะขาดเรียนบ่อย มีฐานะค่อนข้างจน ผู้ปกครองไม่ค่อยเอา
ใจใส่เรื่องการเรียนรู้ ทำให้เรียนเด็กเรียนอ่อนหรือเรียนข้ามาตลอด เมื่อมาถึง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เด็กจะมีพื้นฐานความรู้น้อย เรียนไม่คอบจะรู้เรื่อง
ดังนั้นเวลาให้ทำงานหรือทำการบ้าน จะทำส่งครูเป็นบางครั้ง เวลาสอบมักจะ

ภาคขาหนีบในกระดาดคำตอบโดยที่ไม่ต้องอ่านข้อสอบ ซึ่งนักเรียนประเภทนี้มีจำนวนมากพอสมควร

4.3.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน

จากการพูดคุยกับคณะกรรมการบ้านโนนหิน มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า หลักการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นั้นเหมาะสมแล้ว เนื่องจากการวัดและประเมินผลการเรียนส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนดำเนินการเอง ไม่ว่าจะเป็นการประเมินการสอนระหว่างเรียน ปลายภาคเรียน ตลอดจนการตัดสินให้นักเรียนเลื่อนชั้นตงนตชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ก็เป็นหน้าที่ของทางโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นการให้อิสระแก่ครูผู้สอนมากพอสมควร จะมีเฉพาะการทดสอบปลายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้นที่กำหนดให้คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอเป็นผู้ดำเนินการวัดและประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน อย่างไรก็ตามควรจะมีหน่วยงานคอยให้ความช่วยเหลือบริการ และอำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ทางการวัดผล

นอกจากนี้เมื่อก้าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียน ครูมักจะเพ่งเล็งไปถึงการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนหรือปลายปี เพราะเป็นการสอบห้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบ มีการจัดทำเครื่องมือ มีการให้ระดับผลการเรียน ตลอดจนเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนภายในกลุ่มหลังจากการทดสอบสิ้นสุดลง ในทำนองเดียวกันหลังจากการทดสอบสิ้นสุดลง ครูก็จะปล่อยให้นักเรียนเล่นกีฬา หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ให้นักเรียนชอบ โดยไม่ต้องเข้าเรียนในห้องเรียนตามปกติ เนื่องจากได้เรียนจบเนื้อหาวิชาทุกกลุ่มโรงเรียนกำหนดไว้ในภาคเรียนนั้นๆ แล้ว

ในเรื่องการลงเวลาการเรียนของนักเรียน ถ้าจะทำให้ถูกต้องตามความเป็นจริงก็ไม่เหมาะสมนัก เพราะนักเรียนบางคนขาดเรียนบ่อยหรือบางคนไม่มาโรงเรียนเลย เนื่องจากต้องติดตามพี่ปกครองไปทำงานรับจ้างต่างจังหวัดชั่วคราว ฉะนั้นทางโรงเรียนจึงต้องลงเวลาการเรียนให้นักเรียนดังกล่าวไม่น้อยกว่า 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด จึงจะทำให้มีสิทธิเข้าสอบปลายภาคเรียนที่ 3 หรือปลายปี ดังนั้นครูบางคนจึงไม่เห็นด้วยที่จะนำเวลาการเรียนของนักเรียนมาเป็นเกณฑ์หนึ่งในการตัดสินผลการเรียน

การตรวจสอบให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ตามกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ นั้น อาจจะทำได้ค่อนข้างเป็นเรื่องที่ยากมาก เพราะครูทุกคนสอนคนละ 3-5 กลุ่มประสบการณ์ แต่ละกลุ่มประสบการณ์มีจุดประสงค์จำนวนมาก กอปรกับในปีการศึกษาที่ผ่านมา กลุ่มโรงเรียนยังไม่ได้จัดทำเรื่องมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้เหมือนเช่นปีนี้ ดังนั้นจึงประเมินการผ่านจุดประสงค์ดังกล่าวโดยใช้การสังเกต และให้นักเรียนทุกคนผ่านทุกจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในภาคเรียนนั้นๆ ซึ่งการทำให้เช่นนี้ครูเห็นว่าไม่ถูกต้อง แต่มีการปฏิบัติกันเสมอมา มาปีนี้ทางกลุ่มโรงเรียนได้จัดทำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำไปทดสอบและประเมินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งทางคณะครูทุกคนต่างก็เห็นว่า มีประโยชน์มาก เพราะบางทีครูผู้สอนคิดอะไร อาจนำแบบทดสอบดังกล่าวมาให้นักเรียนทำเป็นแบบฝึกหัดก็ได้

สำหรับการให้ระดับผลการเรียนระบบ 0 1 2 3 และ 4 นั้น คณะครูเห็นว่ามีความเหมาะสมดี ครูสามารถให้ระดับคะแนนนักเรียนได้ง่าย และรวดเร็ว เพียงแต่นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบภาคความรู้และภาคปฏิบัติมารวมกัน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบการประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2524 ว่าคะแนนอยู่ในช่วงระดับใด ก็จะทำให้ทราบระดับผลการเรียนทันที ซึ่งเท่าที่ผ่านมามีปัญหาเกี่ยวกับการให้ระดับคะแนน

การตัดสินผลการเรียนในแต่ละระดับชั้น มีการอธิบายไว้ค่อนข้างชัดเจน ซึ่งถ้าทำให้ถูกต้องตามระเบียบการประเมินผลการเรียนก็จะดีมาก เพราะการตัดสินผลการเรียนพิจารณาจากหลายเกณฑ์ เช่น เวลาการมาเรียน การผ่านจุดประสงค์ และผลการเรียน นอกจากนั้นทางโรงเรียนก็เป็นผู้พิจารณาตัดสินอีกด้วย

ส่วนการสอบปลายภาคเรียนแต่ละภาคเรียนที่ดำเนินการโดยกลุ่มนั้น คณะครูเห็นว่าเหมาะสมดี เพราะจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในกลุ่มโรงเรียนมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน โรงเรียนที่มีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ เช่น โรงเรียนบ้านโนนหินก็จะได้ปรับปรุงตนเอง แต่ทางกลุ่มโรงเรียนควรมีการปรับปรุงคุณภาพของข้อสอบ ซึ่งที่ผ่านมา ข้อสอบยังมีคุณภาพไม่ดีนัก เพราะการทดสอบบางกลุ่มประสบการณ์นักเรียนที่เรียนดีทำคะแนนได้น้อยกว่า

นักเรียนที่เรียนอ่อน

กรณีการสอบปลายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีที่ผ่านๆ มา มีการนำเอาคะแนนไปเปรียบเทียบหรือจัดลำดับในระดับจังหวัด อำเภอ และกลุ่มโรงเรียนนั้น คณะครูรู้สึกว่า ไม่ค่อยได้รับความยุติธรรมเท่าใดนัก แม้เครื่องมือที่ใช้วัดจะเป็นชุดเดียวกันและเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ แต่เนื่องจากกระบวนการดำเนินการสอบของกรรมการแต่ละสนามสอบแตกต่างกัน ผลที่ได้ย่อมต่างกัน จึงไม่ควรนำคะแนนดังกล่าวไปเปรียบเทียบกัน

4.3.2.3 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

4.3.2.3.1 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

ครูจะเข้าไปศึกษาในโรงเรียนบ้านโนนหิน ตั้งแต่ระยะแรกของการเปิดภาคเรียนที่ 1 คือ เมื่อโรงเรียนเปิดเรียนปีการศึกษาใหม่ คณะครูจะประชุมกันเพื่อวางแผนดำเนินงานในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดชั้นเรียน การมอบหมายหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากการสอน ซึ่งปีการศึกษา 2531 ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง

สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีครูสอนสองคน อาจารย์เสรีฐา เป็นครูประจำชั้น อาจารย์ทั้งสองคนเคยสอนนักเรียนรุ่นนั้นมาแล้วในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนั้นในวันที่สองของการเปิดภาคเรียนที่ 1 อาจารย์ทั้งสองคนก็เริ่มสอนเนื้อหาใหม่ตามกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทันที โดยมีไต่ย้อนกลับไปทบทวนหรือซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือสอบก่อนสอน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์เสรีฐา และอาจารย์บุญรักษ์ ได้ให้ข้อคิดตรงกันว่า นักเรียนที่เรียนอ่อนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีนี้ ใครเรียนดีและเรียนอ่อน หานทั้งสองรู้จัก เนื่องจากเคยสอนมาแล้ว บางคนอ่อนมาก ถึงขั้นอ่านไม่ไฉนตกใจเลือนชั้นขึ้นมา เพราะความสงสารเด็ก จากสภาพแวดล้อมที่ไม่ค่อยจะเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ถ้าครูไปเคี่ยวเข็ญเด็กมากเกินไป เด็กจะขาดเรียน หรือถ้าจะสอนพิเศษช่วงพักกลางวัน นักเรียนก็ไปรับประทานอาหารที่บ้านกว่าจะกลับมาก็คือเวลาเพียงเล็กน้อย ถ้าครูจะสอนพิเศษหลังเลิกเรียน หรือวันหยุดราชการก็คงทำได้ยาก ทั้งนี้เนื่อง

จากเด็กบางคนต้องไปช่วยพ่อแม่ทำงาน เช่น ตัดน่อง เลียงควาบ ทำงานบ้าน ฯลฯ ขณะเดียวกันบ้านครูพักอาศัยก็ห่างไกลจากโรงเรียน และถนนค่อนข้างจะไม่ดี กล่าวคือ บ้านอาจารย์บุญรักษ์ อยู่ห่างจากโรงเรียนประมาณ 8 กิโลเมตร ส่วนบ้านอาจารย์เศรษฐา อยู่ห่าง 12 กิโลเมตร

จากการสังเกตการสอนของครู ในส่วนที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลระหว่างภาคเรียน พบว่าครูผู้สอนในทหกลุ่มประสบการณ์จะใช้การสังเกต สัมภาษณ์ ซักถามมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การตรวจผลงาน ส่วนแบบทดสอบนั้นจะใช้เฉพาะครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 2 ครั้ง จากการสังเกตการสอนทั้งหมด 10 ครั้ง ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความถี่ของพฤติกรรมด้านการวัดและประเมินผล
ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโนนหิน
แยกเป็นกลุ่มประสบการณ์

พฤติกรรม	ไทย	คณิต	สพช.	สลง.	กพอ.	อังกฤษ
ครูทดสอบและประเมิน						
ผู้เรียนก่อนสอน	2	5	7	-	-	-
ครูนำผลการประเมิน						
มาใช้ในการสอน	-	6	4	-	5	6
สัมภาษณ์ ซักถาม	10	10	10	10	10	10
ใช้แบบทดสอบ	-	-	2	-	-	-
ตรวจผลงานนักเรียน	5	3	8	2	1	5
สังเกต	10	10	10	10	10	10

เมื่อพิจารณาระดับพฤติกรรมการใช้คำถามในแต่ละกลุ่มประสบการณ์พบว่า ครูผู้สอนมักจะใช้คำถามระดับที่ 1 ได้แก่ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร มากที่สุด รองลงมาได้แก่ คำถามระดับที่ 2 (อย่างไร) และคำถามระดับที่ 3

(ท่าไม) ความล่าช้า ดังแสดงไว้ในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ความถี่ของระดับการใช้คำถามของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านโนนหิน แยกเป็นกลุ่มประสบการณ์

ระดับการใช้คำถาม	ไทย	คณิต	สพช.	สสน.	กพอ.	อังกฤษ
ระดับที่ 1	31	28	59	44	42	78
ระดับที่ 2	17	9	27	17	16	30
ระดับที่ 3	13	10	12	15	5	22

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปตามปกติ อาจจะมีบางครูที่อาจารย์วิทยากรต้องไปปฏิบัติราชการหักกลุ่ม เช่น จัดทำแบบทดสอบ แผนงบประมาณและแผนพัฒนากลุ่ม ฯลฯ อาจารย์เสรีฐาต้องสอนทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เพียงคนเดียว และในช่วงภาคเรียนที่ 1 (เดือนมิถุนายน) ประธานกลุ่มโรงเรียนและคณะ ออกเยี่ยมเยือนโรงเรียนภายในกลุ่ม เพื่อตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่โรงเรียนควรจะทำไว้เป็นหลักฐาน

สำหรับโรงเรียนบ้านโนนหินนั้น ก่อนที่คณะประธานกลุ่มจะมาตรวจเยี่ยมโรงเรียน ครูใหญ่ได้แจ้งให้คณะครูจัดทำเอกสารต่างๆ ให้เรียบร้อย ซึ่งครูทุกคนก็ให้ความร่วมมือ เช่น อาจารย์วิทยากร ป็นครูใหญ่จะเสนอชื่อให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนพิจารณาความดีความชอบให้ ได้จัด ตกแต่งห้องเรียน ในขณะห้องเรียนอื่นๆ ยังไม่มีการปรับปรุง ส่วนอาจารย์คนอื่นได้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับงานประจำชั้น และงานพิเศษอื่นๆ

ในตอนเช้าก่อนที่คณะประธานกลุ่มจะมาถึงโรงเรียน อาจารย์สำเนียงได้นำสมุดประจำชั้น ป.02-2 มาทำเครื่องหมาย / แสดงการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู โดยใช้เวลาประมาณ 5 นาทีก็แล้วเสร็จ

ประธานกลุ่มและคณะมาถึงโรงเรียนเวลาประมาณ 14.30 น. จากนั้นได้แบ่งหน้าที่กันตรวจดูเอกสาร และเยี่ยมชมห้องเรียน ห้องพักครู ใช้เวลา

ประมาณ 30 นาที แล้วเรียกประชุมคณะครู เพื่อชี้แจงสั่งทบทวน และ
รับฟังข้อคิดเห็นจากคณะครู ผลการประชุมพอสรุปได้ดังนี้

- เอกสารทางด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

- ป.01 จัดทำเป็นปัจจุบันถูกต้อง 1 คน อีก 5 คนยังไม่เรียบร้อย
- ป.02 จัดทำเป็นปัจจุบันถูกต้อง 3 คน อีก 3 คนยังไม่เรียบร้อย
- ป.03 จัดทำเป็นปัจจุบันถูกต้อง 1 คน อีก 5 คนยังไม่เรียบร้อย
- บัตรสุขภาพ จัดทำได้ครบถ้วน 5 คน ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ยังไม่เรียบร้อย

-แผนการสอน คู่มือครู หง 6 ห้องเรียนมีบางกลุ่มประสิทธิภาพ

-ตารางสอน มีตารางสอนรวมของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ส่วนชั้นอื่นๆ ยังไม่จัดทำ

-การจัด ตกแต่งห้องเรียน กำลังดำเนินการ 1 ห้องเรียน

-บันทึกการสอน จัดทำ 1 คน ไม่จัดทำ 5 คน

-ทะเบียนครุภัณฑ์จัดทำได้ถูกต้อง แต่บัญชีวัสดุยังจัดทำไม่เป็นปัจจุบัน

-งานด้านการเงิน ยังจัดทำไม่เรียบร้อย

-งานธุรการ ได้แก่ การจัดเก็บเอกสาร สำเนา ทำให้เรียบร้อยดี
ก่อนเปิดประชุม มีการอภิปรายเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

บ้านโนนหินว่า ยังอยู่เกือบลำดับสุดท้ายของจังหวัด ขอให้ทางโรงเรียน

ช่วยกันพัฒนา ครูใหญ่โรงเรียนบ้านโนนหินได้ชี้แจงว่า ในปีการศึกษา 2530

โรงเรียนได้เลื่อนลำดับขึ้นมาอีก 1 อันดับ ซึ่งตนก็มีความพอใจแล้ว

เมื่อถึงเดือนสิงหาคม นับเป็นระยะเวลาที่โรงเรียนเปิดเรียนมา 3
เดือนแล้ว ก่อนจะปิดเรียนภาคเรียนที่ 1 ในวันที่ 10 สิงหาคม 2531 ทางคณะ
กรรมการกลุ่มโรงเรียนมีมติให้โรงเรียนต่างๆ ภายในกลุ่มดำเนินการวัดและ
ประเมินผลปลายภาคเรียนทุกระดับชั้น โดยกำหนดทดสอบภาคความรู้วันที่
3-4 สิงหาคม 2531 และสอบภาคปฏิบัติวันที่ 5-9 สิงหาคม 2531

การทดสอบภาคความรู้ ทางคณะกรรมการกลุ่มได้แต่งตั้งคณะกรรมการ
ขึ้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานกลุ่ม วิชาการกลุ่มโรงเรียน
และครูผู้สอนจากโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนละ 1-2 คน ก่อนวันสอบ
อาจารย์บุญรักษ์ ไปจัดเตรียมแบบทดสอบที่สำนักงานกลุ่มล่วงหน้าประมาณ 1

สัปดาห์ รวมทั้งนำตารางสอบมาปิดไว้ที่โรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 13 ตารางสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531
โรงเรียนบ้านโนนหิน

วัน เดือน ปี	กลุ่มประสบการณ์ทดสอบ		
	09.00-10.30	10.40-12.10	13.10-14.40
3 สิงหาคม 2531	ภาษาไทย	กพอ.	ภาษาอังกฤษ
4 สิงหาคม 2531	คณิตศาสตร์	สคณ.	สขช.

ในวันทดสอบภาคความรู้ คณะกรรมการดำเนินการสอบทุกคน จะมาพบปะกันที่สำนักงานกลุ่มเวลาประมาณ 08.15-08.20 น. เพื่อรับทราบแนวปฏิบัติในการทดสอบ โดยประธานกลุ่มเป็นศูนย์กลาง เช่น หน้าของกรรมการชุดนี้ จะต้องมารับ-ส่งแบบทดสอบและกระดาษคำตอบที่สำนักงานกลุ่มเป็นรายวัน ตรวจสอบกระดาษคำตอบพร้อมกับกรอกคะแนนลงในใบกรอกคะแนนให้เรียบร้อย ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ยุติธรรม

หลังจากนั้นกรรมการก็จะแยกย้ายกันรับแบบทดสอบ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่กลุ่มได้จัดเตรียมใส่กล่องไว้เป็นที่เรียบร้อย แล้วเดินทางโดยพาหนะของตนเองไปยังโรงเรียนที่เป็นสนามสอบ สำหรับโรงเรียนบ้านโนนหิน เมื่อกรรมการมาถึงโรงเรียน ก็ได้ให้นักเรียนจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เป็นระเบียบ โดยมีได้เปลี่ยนแปลงที่นั่งนักเรียนตามเลขที่ ถึงเวลาสอบ กรรมการแจกกระดาษคำตอบแบบทดสอบ พร้อมกับชี้แจงวิธีการทำข้อสอบ แล้วให้นักเรียนลงมือทำข้อสอบ สำหรับกรรมการทั้งสองท่านก็จะไปนั่งหน้าระเบียบนอกห้องสอบ ทำการคัดลอกรายชื่อนักเรียนที่เข้าสอบจากบัญชีรายชื่อนักเรียน และเดินเข้าไปสังเกต ถามปัญหาอันอาจจะเกิดขึ้น ประมาณกลุ่มประสบการณ์ละ 1 ครั้ง เมื่อนักเรียนส่วนใหญ่ทำเสร็จ ก็อนุญาตให้ส่งกระดาษคำตอบ แบบทดสอบ ส่วนนักเรียนที่ยังไม่เสร็จ

ให้ทำต่อไป ซึ่งนักเรียนทุกคนทำข้อสอบเสร็จก่อนเวลาที่กำหนดไว้ในทุกกลุ่ม
 ประสิทธิภาพ เมื่อทุกคนส่งกระดาษคำตอบและแบบทดสอบ กรรมการให้นักเรียน
 เข้าห้องและสอบกลุ่มประสิทธิภาพต่อไป ขณะเดียวกันกรรมการจะตรวจกระดาษ
 คำตอบ กรอกคะแนน คำนวณค่าเฉลี่ย และร้อยละ

ช่วงพักกลางวัน โรงเรียนได้จัดหาอาหาร เครื่องดื่มมาบริการกรรมการ
 พอดีภาคบ่าย ได้ทำการทดสอบอีกหนึ่งกลุ่มประสิทธิภาพ นักเรียนทำเสร็จก่อน
 กลับบ้านได้ หลังจากนั้นกรรมการจะตรวจสอบเอกสารต่างๆ ให้นำมาว่า ตนเอง
 ได้ทำเสร็จเรียบร้อยหรือไม่ ถ้าเรียบร้อยก็บรรจุลงในกล่อง แล้วนำส่งเจ้าหน้าที่
 ที่สำนักงานกลุ่มโรงเรียนบ้านกุดน้ำใสภายในวันนั้น เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ตรวจนับ
 และจัดให้กรรมการหน่วยสอบโรงเรียนอื่นในวันพรุ่งนี้

การทดสอบภาคความรู้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับผลการเรียนภายในกลุ่ม
 เนื่องจากคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มจะนำคะแนนที่ได้จากการวัดครั้งนี้ ไปจัด
 เรียงค่าเฉลี่ยแยกเป็นรายชั้นและกลุ่มประสิทธิภาพ โรงเรียนที่ได้คะแนนสูงก็
 ถือว่ามีคุณภาพดี จากนั้นจะพิมพ์และอัดสำเนาส่งไปยังโรงเรียนต่างๆ เพื่อจะได้
 ทราบถึงระดับผลการเรียนการสอนเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นๆ ภายในกลุ่ม

สำหรับโรงเรียนบ้านโนนหิน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้นำคะแนน
 ภาคความรู้ค่าเน้นการสอบโดยกรรมการดังกล่าวกรอกลงในสมุดประจำชั้น
 (ป.02-2) ตอนที่ 2 โดยถอดตราส่วนของคะแนน กลุ่มโรงเรียนได้กำหนด
 รวมหจจพิมพ์ อัดสำเนาแจกให้โรงเรียนต่างๆ ปฏิบัติตาม ดังนี้

ตารางที่ 14 สัดส่วนคะแนน ระหว่างภาคปฏิบัติและภาคความรู้
ของกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ กลุ่มโรงเรียนกุดน้ำใส

กลุ่มประสบการณ์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕											
	1		2		3		4		5		6	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ภาษาไทย	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
คณิตศาสตร์	20	80	20	80	20	80	20	80	20	80	20	80
สพช.	40	60	40	60	40	60	40	60	40	60	30	70
สสน.	80	20	80	20	80	20	80	20	80	20	80	20
กพอ.	60	40	60	40	60	40	70	30	70	30	70	30
ภาษาอังกฤษ	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50	40	60

หมายเหตุ หมายถึง หมายเลข 1 หมายถึง ตอนที่ 1 คะแนนภาคปฏิบัติ
หมายเลข 2 หมายถึง ตอนที่ 2 คะแนนภาคความรู้

การทดสอบภาคความรู้ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 อาจารย์มลฤดี อาจารย์รัตน์ อาจารย์บุษกร และอาจารย์เสาวรส ให้คะแนนจากการสังเกตการทำงานส่งตรงระหว่างการเรียนการสอน ซึ่งการให้คะแนนดังกล่าวจะเป็นเทคนิคเฉพาะตัว เพราะครูไม่ได้บันทึกข้อมูลการส่งงานของนักเรียนหรือบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนระหว่างเรียน แต่ครูมีความมั่นใจว่า ตนให้คะแนนอย่างยุติธรรม นั่นคือ นักเรียนที่มาเรียน และตั้งใจทำงานดี ควรจะได้คะแนนมากกว่านักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย โดยเฉพาะอาจารย์เสาวรสนั้นได้กล่าวว่า "การทดสอบด้วยแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ บางทีให้คะแนนไม่ค่อยน่าเชื่อถือ อย่างเช่น เวลากรรมการจากกลุ่มนำแบบทดสอบมาสอบกับนักเรียนคนหนึ่งสอน ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนอ่อนได้คะแนนมากกว่านักเรียนที่เรียนดีเสียอีก"

ส่วนการสอบภาคปฏิบัติของการทดสอบปลายภาคเรียนนั้น เป็นหน้าที่ของครูสอนแต่ละโรงเรียนว่าจะทดสอบอะไร อย่างไร โดยทางกลุ่มโรงเรียนได้กำหนดคะแนน และช่วงวัน ที่จะทดสอบให้ คอยเห็นครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงได้ทำการทดสอบภาคปฏิบัติ ปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 ดังนี้

-กลุ่มทักษะภาษาไทย ให้นักเรียนออกมาอ่านหนังสือเรียนในบทเรียนคนละ 6-10 บรรทัด และให้เล่านิทานคนละ 1 เรื่อง ลักษณะการดำเนินการสอบ ครูสอบจะนั่งอยู่ระเบียงนอกห้องเรียน เรียกนักเรียนออกมาสอบทีละคนตามเลขที่ นักเรียนคนหนึ่งๆ จะใช้เวลาในการสอบประมาณ 7-12 นาที เมื่อนักเรียนสอบเสร็จ ครูจะให้คะแนนทันที การทดสอบดำเนินไปเรื่อยๆ ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 2 ชั่วโมงจึงแล้วเสร็จ

-กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ อาจารย์เศรษฐาให้คะแนนตอนที่ 1 ภาคปฏิบัติจากการประเมินโดยให้นักเรียนท่องสูตรคูณ และทำแบบฝึกหัด

-กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไม่ได้ดำเนินการสอบในช่วงเวลาทางกลุ่มกำหนด แต่ให้คะแนนภาคปฏิบัติจากการทดสอบระหว่างเรียนและการมาเรียน แล้วตัดค่าออกมาเป็นตัวเลขให้นักเรียนแต่ละคนควรจะได้

-กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในช่วงสัปดาห์สุดท้ายก่อนปิดภาคเรียน อาจารย์บุษกรักษ์ ได้ดำเนินการสอบโดยให้นักเรียนร้องเพลงคนละ 2 เพลงคือ เพลงปลุกใจที่เคยสอน และเพลงตามใจชอบ เมื่อร้องเพลงเสร็จ ก็ให้นักเรียนวาดรูปตามจินตนาการของตนเอง แล้วระบายสีให้สวยงาม ใช้เวลาทดสอบทั้งสิ้นประมาณ 3 ชั่วโมง

-กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ให้คะแนนจากการมาเรียน การปลูกพืชสวนครัวบริเวณสวนป่าของโรงเรียน ซึ่งได้ร่วมกันปลูกในระหว่างเรียน แล้วตัดค่าออกมาเป็นตัวเลขให้นักเรียนแต่ละคนควรจะได้

-กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ทดสอบโดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงในหนังสือเรียนทีละคนตามครูกำหนด

4.3.2.3.2 การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน

โรงเรียนบ้านโนนหิน เปิดทำการสอน 3 ภาคเรียน คือ

ภาคเรียนที่ 1	ตั้งแต่	1 พฤษภาคม	ถึง	10 สิงหาคม
ภาคเรียนที่ 2	ตั้งแต่	26 สิงหาคม	ถึง	30 พฤศจิกายน
ภาคเรียนที่ 3	ตั้งแต่	16 ธันวาคม	ถึง	25 มีนาคม

ก่อนปิดภาคเรียนทุกภาคเรียน ทางโรงเรียนได้ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อทำรายงานให้ผู้บริหารทราบเกี่ยวกับบทเรียนของตนเองในด้านต่างๆ เช่น การมาเรียน น้่านัก ส่วนสูง ผลการเรียน และความประพฤติ ฯลฯ

การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะ
ดำเนินงาน ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 เวลามาเรียน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต้อง
รับผิดชอบในการตรวจเช็คการมาเรียนของนักเรียนตลอดปีการศึกษา โดย
ทางกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ตรวจเช็คและบันทึกหลักฐานการมาเรียน
ลงในสมุดบัญชีเรียกชื่อ(ป.03)นักเรียนวันละ 2 ครั้งคือ ตอนเช้าและตอนบ่าย
สำหรับอาจารย์เสริมสร่า มักบันทึกการมาเรียนของนักเรียนเป็นครั้งคราว
เช่น ภายในหนึ่งสัปดาห์ จะบันทึก 1-2 ครั้ง ส่วนมากจะเป็นวันศุกร์ จาก
การศึกษาเอกสารบัญชีเรียกชื่อนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พอสรุปเป็น
ตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 15 จำนวนเวลาการมาเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านโนนหิน ปีการศึกษา 2531

เวลา มาเรียน คิดเป็น % ของเวลาเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียน (คน)
100	19
99 - 95	4
94 - 90	-
89 - 85	-
84 - 80	5
รวม	28

เกณฑ์ 2 การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
มีทั้งสิ้น 5 กลุ่มประสบการณ์ อันได้แก่ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานและ
พื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งโรงเรียนเลือกสอนภาษาอังกฤษ
จุดประสงค์ของกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ มีจำนวนมากน้อยแตกต่างกัน ดังนั้นทาง
กลุ่มโรงเรียนจึงได้แบ่งจำนวนจุดประสงค์ที่จะต้องมี การวัดและประเมินในแต่ละ
ภาคเรียน ซึ่งโรงเรียนก็ถือปฏิบัติตาม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 จำนวนจุดประสงค์การเรียนรู้ของกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ
ที่จะวัดและประเมินผลในแต่ละภาคเรียน

ภาค เรียน ที่	จุดประสงค์ที่จะวัดและประเมิน					
	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	สพช.	สสน.	กพอ.	ภาษาอังกฤษ
1	1,2,3,4	1,2,3,4	1,2,3,4	1,2,3,6	1,2,3,4	1,2,3,4
	5,14,15	5,6,7	5,6,7,8	7,8,9,13	5,14,15	5,6,7,8
	16,17,24		9,10,11	14,15,16	16,19,24	10,12,16
	26,28		12,13,14	17,19,22	28,29,33	
				23,25	34,35,39	
รวม	12	7	14	16	48	12
2	6,7,8,9	8,9,10	15,16,17	4,5,18	6,7,8,9	11,13,14
	10,11,12	11,12	18,19,20	20,24,27	17,18,20	15,17,20
	13	13	21,22,23	34,35,36	25,26,27	21,24,25
			24,25,26	37	30,36,41	28,33,35
			27,28		42,43,44	
รวม	8	6	14	10	49,50	12
3	18,19,20	14,15,16	29,30,31	10,11,12	10,11,12	18,19,22
	21,22,23	17,18,19	32,33,34	21,26,28	13,21,22	23,26,26
	25,27		35,36,37	29,30,31	23,31,32	27,29,30
			38,39,40	32,33,38	37,38,40	31,32,34
			41,42		45,46,47	36
รวม	8	6	14	12	51,52	12
รวมทั้งปี	28	19	42	38	52	36

จากการศึกษาสมคประจาชั้น ป.02/6 เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2531 พบว่า การกรอกข้อมูลในส่วนต่างๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ถูกต้อง เรียบร้อยดี แต่มีข้อนาสังเกต คือ

-นักเรียนหมาเรียนสม่ำเสมอตลอดปี จำนวน 23 คน ผ่านจุดประสงค์ การเรียนรหงหมด ตามที่กำหนดไว้ในภาคเรียนนั้นๆ และเมื่อรวมตลอดปีการศึกษาเท่ากับ 215 จุดประสงค์ (100%)

-นักเรียนที่มาเรียน จำนวน 5 คน ครบประจาชั้นให้ผ่านจุดประสงค์ การเรียนรบางจุดประสงค์ในภาคเรียนต่างๆ ซึ่งเมื่อรวมตลอดปีการศึกษาเท่ากับ 191 จุดประสงค์ (88.84%)

-นักเรียนหตกษาชั้นจำนวน 5 คน คือ นักเรียนหขาดสอบปลายปี ซึ่งทางโรงเรียนพยายามติดต่อกับผู้ปกครอง แต่ไม่ได้รับการติดต่อ

เขตที่ 3 ผลการสอบปลายปี การวัดผลปลายปีของชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กระทำหลังจากที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร กำหนด ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 เป็นต้นมา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ขอนแก่น ได้เข้ามารับผิดชอบเกี่ยวกับการวัดผลปลายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หงนเนื่องจากต้องการข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปประเมินคุณภาพการ จัดการศึกษาของจังหวัด และศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน และอื่นๆ แก่โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนต่อไป

การทดสอบปลายปี กระทำกันในเดือนมีนาคมของทุกปี โดยจะแบ่งการ ทดสอบเป็น 2 ภาค คือ ภาคปฏิบัติ และภาคความรู้ หงนสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้จัดทำตารางสอบ แบบทดสอบทั้งสองภาค คู่มือดำเนินการ สอบ เกณฑ์การให้คะแนน และแบบกรอกคะแนน สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบึงสามพันในการนำแบบทดสอบดังกล่าวมาให้โรงเรียน ส่วน กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการสอบ โดยให้โรงเรียนเสนอรายชื่อคณะกรรมการดำเนินการสอบภาคปฏิบัติ กลุ่มโรงเรียนเสนอรายชื่อ คณะกรรมการดำเนินการทดสอบภาคความรู้ไปให้สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบึงสามพันเป็นคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

การทดสอบภาคปฏิบัติ ค่าเน้นการสอบก่อนภาคความรู้ประมาณ 1 สัปดาห์
โรงเรียนบ้านโนนหิน มีคณะกรรมการดำเนินการสอบ ดังนี้

นายรัตน์ ประธานกรรมการสอบ

นายเสนา กรรมการ

นายบุญรักษ์ กรรมการและเลขานุการ

ก่อนวันสอบหนึ่งวัน อาจารย์เสนา เป็นผู้ไปรับแบบทดสอบที่สำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ เมื่อถึงวันสอบได้ดำเนินการสอบในห้องเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 เรียนตามปกติ) โดยครูผู้สอนแต่ละกลุ่ม
ประสงค์จะเป็นผู้ทดสอบ คือ อาจารย์บุญรักษ์ ทดสอบภาษาอังกฤษ สลน.
ภาษาไทย ส่วนอาจารย์เสนาทดสอบคณิตศาสตร์ สปช. กพอ. การทดสอบ
ดำเนินการด้วยความเรียบร้อย มีบางกลุ่มประสงค์ทดสอบเสร็จก่อนเวลา
ที่กำหนดในตารางสอบ จากการศึกษาเอกสารการให้คะแนนภาคปฏิบัติ ของ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 17 อัตราร้อยละของนักเรียนที่ได้คะแนนภาคปฏิบัติ จาก
การสอบปลายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531
โรงเรียนบ้านโนนหิน แยกเป็นกลุ่มประสงค์

กลุ่ม ประสงค์	%ของนักเรียนที่ได้คะแนนเมื่อคิดจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน		
	100-90	89-80	79-70
สลน.	100.00	-	-
คณิตศาสตร์	60.87	30.44	8.69
ภาษาไทย	73.91	21.74	4.35
กพอ.	21.74	73.91	4.35
สปช.	43.48	43.48	13.04
ภาษาอังกฤษ	26.09	26.09	47.82

ส่วนการทดสอบภาคความรู้ กลุ่มโรงเรียนกุดน้ำใส จัดหน่วยสอบ
2 หน่วยสอบ หงนเอาโรงเรียนที่เป็นศูนย์กลางเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียน
อื่นๆภายในกลุ่ม คือ

หน่วยสอบที่ 1 โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส เป็นหน่วยสอบของโรงเรียน
บ้านกุดน้ำใส บ้านโนนหิน บ้านโนนสูง และบ้านหนองตะไคร้

หน่วยสอบที่ 2 โรงเรียนบ้านโพนทอง เป็นหน่วยสอบของโรงเรียน
บ้านโพนทอง บ้านแคนคน บ้านแดง และบ้านเลิง

โรงเรียนบ้านโนนหิน มีระยะทางห่างจากหน่วยสอบโรงเรียนบ้าน
กุดน้ำใส ประมาณ 4 กิโลเมตร นักเรียนต้องเดินทางมาสอบ ส่วนมากใช้
จักรยาน มีเพียง 2 คนที่เดิน ซึ่งก็มาทันเวลาสอบ

คณะกรรมการดำเนินการสอบ เป็นคณะกรรมการภายในกลุ่มโรงเรียน
กุดน้ำใส ประธานหน่วยสอบเป็นอาจารย์ใหญ่มาจากกลุ่มโรงเรียนอื่น

การดำเนินการสอบ คณะกรรมการประจำห้องสอบซึ่งมีห้องเรียน
ละ 2 คน จะช่วยกันจัดที่นั่งสอบตามแผนผังที่กำหนดในคู่มือดำเนินการสอบ
เรียงตามเลขประจำตัวจากน้อยไปหามาก ดังนี้

1	7	13
2	8	14
3	9	15
.	.	.
.	.	.

ก่อนสอบ นักเรียนที่มาสอบเข้าแถวบริเวณหน้าเสาธง ทำความ
เคารพ ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ ประธานหน่วยสอบกล่าวให้
โอวาท นักเรียนเข้าห้องสอบ โดยอนุญาตให้นำเฉพาะปากกา คินสอ ยางลบ
ไม้บรรทัด และอุปกรณ์ที่เป็นเครื่องเขียน ส่วนหนังสือ ตำราเรียน ไม่อนุญาต
ให้นำเข้าห้องสอบ กรรมการทั้งสองคนช่วยกันแจกแบบทดสอบ จากนั้นออกมา
นั่งระเบียบหน้าห้องสอบ เพื่อทำแบบเฉลยในกระดานคำตอบ ตรวจให้คะแนน

และกรอกคะแนนลงในแบบฟอร์มที่ทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแนบมาให้
การสอบค่าเน้นเรื่อยไป นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบเสร็จก่อนเวลาที่
กำหนด ครูเก็บกระดาษคำตอบและแบบทดสอบตามเลขประจำตัว จากนั้น
ให้นักเรียนไปทำกิจกรรมส่วนตัวประมาณ 3-5 นาที แล้วสอบกลุ่มประสบการณ์
ตามตารางสอบต่อไป หวังว่าจะเร็วกว่าเวลาที่กำหนดไว้ในตารางสอบเล็กน้อย
การทดสอบภาคความรู้ใช้เวลา 2 วันจึงแล้วเสร็จ สำหรับแบบทดสอบแต่ละ
โรงเรียนจะนำไปเก็บไว้ที่โรงเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ส่วนแบบ
กรอกคะแนนส่งให้คณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่ม รวบรวมหาค่าสถิติพื้นฐาน ตลอด
จนกรอกข้อมูลต่างๆ ให้สมบูรณ์ ส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

จากการศึกษาเอกสาร ป.02-2/6 ในส่วนของคะแนนภาคความรู้จาก
ผลการสอบปลายปี ปีการศึกษา 2531 ปรากฏผลดังนี้
ตารางที่ 18 อัตราร้อยละของนักเรียนที่ได้คะแนนภาคความรู้จากผล
การสอบปลายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531
โรงเรียนบ้านโนนหิน แยกเป็นกลุ่มประสบการณ์

กลุ่ม ประสบการณ์	%ของนักเรียนที่ได้คะแนน เมื่อคิดจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน							
	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89
สคณ.	-	8.69	17.39	4.35	34.80	17.39	17.39	-
ภพอ.	8.69	13.04	8.69	34.81	13.04	13.04	8.69	-
ภาษาไทย	-	13.04	52.18	17.39	13.04	4.35	-	-
สพช.	-	8.69	26.09	26.09	13.04	17.39	4.35	4.35
ภาษาอังกฤษ	13.04	17.39	26.09	13.04	21.74	4.35	-	4.35
คณิตศาสตร์	4.35	30.43	17.39	17.39	21.74	4.35	-	4.35
รวม	4.35	15.22	24.64	18.84	19.57	10.14	5.07	2.17

หลังจากสอบภาคความรู้เสร็จ ทางโรงเรียนนำคะแนนภาคความรู้ และภาคปฏิบัติรวมกัน แล้วให้ระดับคะแนนตามเกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด ผลปรากฏว่า มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ระดับคะแนน ดัง ตารางที่ 19

ตารางที่ 19 อัตราร้อยละของระดับคะแนนนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 โรงเรียนบ้านโนนหิน แยกเป็นกลุ่มประสบการณ์

กลุ่ม ประสบ การณ	%ของนักเรียนที่ได้ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
กลุ่ม สลน.	91.31	8.69	-	-	-
กลุ่ม กพอ.	8.70	39.13	39.13	13.04	-
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	13.04	21.74	26.09	39.13	-
กลุ่ม สปช.	4.35	13.04	39.13	43.48	-
กลุ่มทักษะ	4.35	-	30.43	65.22	-

จากนั้นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรอกรายชื่อ ตรวจสอบข้อมูล ให้เรียบร้อย แล้วส่งสำนักงานการศึกษาอำเภอ เพื่อให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ ตัดสินว่าสมควรให้จบหลักสูตรหรือซ้ำชั้น ซึ่งปรากฏว่า นักเรียนจำนวน 23 คน ได้เลื่อนชั้น ส่วนอีก 5 คน ตกซ้ำชั้น

4.3.2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล การเรียน

จากการพูดคุยกับคณะครูเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล การเรียน พบว่า

ครูทุกคนมีการะหน่ำหนักสอนคนละ 25-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทำให้มีเวลาในการผลิตสื่อการเรียนการสอน เตรียมการสอนค่อนข้างน้อย หรือในบางวันที่ครูบางคนไม่มา ครูคนอื่นๆต้องสอนแทน นับว่าเป็นการเพิ่มภาระพอสมควร นอกจากนั้นคณะครูก็มีความรู้ทางด้านการวัดและประเมินผลไม่มากนัก แม้ว่าทุกคนจะเคยผ่านการอบรม แต่ใช้เวลาอบรมเพียงเล็กน้อย และเนื้อหาด้านการวัดและประเมินผล การเรียนก็เป็นส่วนหนึ่ง ดังนั้นครูจึงมีความเข้าใจเฉพาะหน้าที่จะต้องทำการวัดและประเมินผล การเรียน เช่น การจัดทำเอกสารการประเมินผลที่กำหนดไว้ในระเบียบ ส่วนเทคนิคหรือวิธีการประเมินผลละเอียดไม่มีการอบรม และผู้ทำหน้าที่อบรม ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ ก็มีความรู้ในด้านการวัดและประเมินผลไม่มากนัก จึงส่งผลให้ครูเลียนแบบพฤติกรรมครูที่เคยทำมาก่อน ซึ่งไม่ถูกต้องตามแนวการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล การเรียนนัก

นักเรียน ส่วนมากผู้ปกครองมีฐานะยากจน นักเรียนต้องอพยพติดตามพ่อแม่ไปทำงานที่อื่นเรื่อยๆ หรือบางคนต้องขาดเรียนเพื่อช่วยพ่อแม่ทำงาน และนักเรียนส่วนมากก็ช่วยพ่อแม่ทำงานในวันหยุดเรียน หลังเลิกเรียน เป็นเหตุให้มีเวลาทบทวน อ่านหนังสือ ทำแบบฝึกหัดน้อย บางคนขาดเรียนบ่อยๆ เรียนไม่ทันเพื่อน แต่ทางโรงเรียนก็ให้เลื่อนชั้น ซึ่งการทำเช่นนั้น ส่งผลให้นักเรียนหรือผู้ปกครองบางคนมีความคิดหรือเข้าใจว่า จะมาเรียนหรือไม่มาเรียน ขอให้มาสอบปลายภาคเรียนและ/หรือปลายปี ก็ได้เลื่อนชั้นแล้ว ซึ่งครูหลายคนให้สันตρκันว่า การสอบปลายภาคเรียนแต่ละครั้ง จะสังเกตเห็นนักเรียนบางคนหรือนักเรียนที่เรียนอ่อน มักไม่อ่านข้อสอบ แต่จะกากบาทตัวเลือก ก ข ค หรือ ง ลงในกระดาษคำตอบ ทำให้นักเรียนสอบเสร็จเร็วกว่าเวลาที่กำหนด คณะกรรมการตัดสิน ซึ่งทำให้โรงเรียนบ้านโนนหินมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

ผู้ปกครอง เอาใจใส่บุตรหลานในเรื่องการเรียนน้อย ผู้ปกครองบางคนมักให้ลูกขาดเรียนเพื่อไปช่วยทำงาน จากการพูดคุยกับผู้ปกครองนักเรียน พบว่า

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสนใจการอ่านหนังสือ อธิบายหรือเสนอแนะการทำ
การบ้านแก่ลูกตนเองน้อยมาก ส่วนใหญ่ต้องการให้ลูกเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
แล้วออกไปช่วยทำงาน

งบประมาณ ก่อนปีการศึกษา 2529 คณะครูมักจะให้คะแนนจากการ
สังเกต ตรวจผลงาน เขียนข้อสอบบนกระดานประมาณ 5-10 ข้อ หรือบางที
อ่านข้อสอบให้นักเรียนเขียนเฉพาะคำตอบก็ หนึ่งเนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก
เล็ก งบประมาณได้รับจัดสรรก็น้อย ต่อมาเมื่อทางกลุ่มจัดทำแบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และให้โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณบางส่วน ทาง
โรงเรียนจึงมีแบบทดสอบใช้เช่นเดียวกับโรงเรียนอื่น ซึ่งก็นับว่าเป็นโครงการที่ดี
โครงการหนึ่ง

สรุปแล้ว คณะครู อาจารย์โรงเรียนบ้านโนนหิน ยังจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม
หลักสูตรดังกล่าว มุ่งเน้นให้ครูเป็นศูนย์กลางการเรียน สอนภาคปฏิบัติเท่ากับ
ภาคทฤษฎี เน้นกระบวนการกลุ่ม มุ่งสอนคนมากกว่าสอนหนังสือ และให้ถือว่า
การสอบเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน